

Motion av Vivianne Gunnarsson m.fl. (MP) om förbättrad infrastruktur för kollektivtrafiken i skärgården

Om fler ska vilja/kunna använda kollektivtrafiken på vatten i skärgården måste skärgårdstrafiken med båt kombineras med kollektivtrafiken på land. Det måste gå att göra hela resan kollektivt och utan alltför långa väntetider mellan byten. Infrastrukturen på land ska stödja kollektivtrafiken i sin helhet. En bytespunkt bör omfatta möjlighet att infartsparkera, vända bussar, ordentliga väderskydd och möjlighet till toalettbesök.

Så ser inte infrastrukturen ut i dag. Sällan finns ett väderskydd och nästan aldrig en toalett. Parkeringsplatser finns inte på alla replipunkter och standarden på vändplaner och tilläggsplatser varierar mycket. Detta beror i stor utsträckning på att mark och bryggor ägs och underhålls på olika sätt beroende på tidigare utveckling. Bryggor och omgivande markområden kan ägas av kommuner men också av staten, samfälligheter, föreningar eller privat.

Landstinget har inte haft något övergripande ansvar för replipunkternas standard. Det som landstinget och dess helägda bolag WÅAB har kontrollerat är att bryggorna kan användas för att lägga till med den typ av fartyg som trafikerar just dessa bryggor. Inte heller har landstinget haft något finansieringsansvar för infrastrukturen.

Både i den regionala utvecklingsplanen (RUFSS) och i Landstingets Skärgårdspolitiska program är landstingets nuvarande inriktning att satsa på en s.k. bastrafik som ska vara tydlig och göra det möjligt med dagliga arbets- och skolresor samt resor till och från kommuncentra under vardagar året runt. Trafiken grundas på 9 replipunkter och 13 s.k. kärnöar. Replipunkterna är Simpnäs, Räfsnäs, Åsättra, Vaxholm, Boda, Sollenkroka, Stavsnäs, Dalarö och Årsta. Dessa ska vara strategiska bytespunkter mellan kärnöar, kommuncentrum och Stockholms innerstad och de ska vara regionalt viktiga länkar för person och godstransporter.

Begreppet replipunkt uppfattas ofta som oklart och glidande möjligen därför att kriterierna för vad som förväntas av en replipunkt inte uppfylls på alla utpekade ställen. Dessutom finns det ett stort antal tilläggsplatser som inte har fått beteckningen replipunkt men som fungerar på liknande sätt. En stor hamn som den i Nynäshamn betecknas inte som replipunkt. Inte heller en liten men viktig brygga i Furusund för resande till ytterskärgården där det går att parkera eller ta buss.

Också begreppet kärnö är oklart. Enligt beskrivningen är det en ö som saknar vägförbindelse med fastlandet, bedöms ha förutsättningar för ett utbud av samhällsservice och infrastruktur, robust samhällsstruktur samt fungerar som servicepunkt för kringliggande öar. De 13 öarna är Arholma, Tjockö, Ingmarsö, Tynningö, Ramsö, Svartsö, Gällnö, Stora Möja, Runmarö, Sandön, Nämndö, Ornö och Utö. Öar med statlig vägfärja räknas alltså inte in i begreppet kärnö!

Det finns fortfarande mycket stora brister i service och infrastruktur på de nämnda replipunkterna och det finns ytterligare ett stort antal punkter som människor uppfattar som replipunkter eller bytespunkter till landbaserad kollektivtrafik där det skulle behövas snabba förbättringar i servicen till resande, som väderskydd, toaletter och p-platser samt möjlighet att vända.

Med den pågående upphandlingen av kollektivtrafiken i skärgården brådskar det att få till stånd ett bättre hela-resan-koncept. Likaså krävs förbättringar för att turistgrupper av olika slag ska våga sig ut i skärgården. För företagare i skärgården är det givet att infrastrukturen är viktig. Många företag lever ju på att människor kan och vill besöka skärgården.

Stockholms läns landsting bör nu snarast ta ett helhetsgrepp om infrastrukturen och i samverkan med kommunerna och andra ägarintressen lägga fast en "hållplatsstandard" för skärgårdstrafiken vare sig det rör sig om en replipunkt eller inte. Självklart kan det vara bra att börja med de mest frekventerade platserna men det behövs utbyggnad även på andra platser om man vill att resandet med kollektivtrafik på vatten ska öka. När det gäller finansiering av infrastrukturutbyggnad bör landstinget ta ett större ansvar än i dag. Annars befarar vi att resenärer även i fortsättningen får vänta utan tak och toalett.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att uppdra till landstingsstyrelsen att ta fram en fullständig och tidssatt åtgärdsplan för infrastrukturen på bytespunkter mellan sjö- och landtrafik samt för övriga bryggor inom kollektivtrafiken på vatten.

att uppdra till landstingsstyrelsen att ta fram och föreslå villkor för att samfinansiera infrastrukturen med berörda kommuner och övriga intressenter/ägare.

Vivianne Gunnarsson

Yvonne Blombäck

Marie- Helena Fjällås

Michel Silvestri

Susanne Nordling